

زنان در عراق – بزرگترین بازنده ها؟

زنان تحت شرایط کنونی عراق کاملاً در رنجند
سه‌شنبه ۱۸ اسفند ۱۳۸۸ – ۹ مارس ۲۰۱۰
گزارش ناهید جعفرپور

سازمان جهانی حقوق بشر در گزارش خود در ماه مارس ۲۰۰۹ گزارش می‌دهد که خشونت در خانواده بخصوص قتل‌های ناموسی در عراق افزایش یافته است. غالباً این قتل‌ها از سوئی با بی‌تفاوتی و از سوی دیگر به لحاظ ترس پلیس از عکس‌العمل خانواده‌های مورد نظردون مجازات باقی می‌مانند.....

در زمانی که گرما در بغداد به بیش از ۴۵ درجه می‌رسد و برقی وجود ندارد تا یخچال‌ها و کولرها را به حرکت درآورد و در زمانی که سرما بیداد می‌کند و سوختی نیست که بخاری‌ها را روشن نماید، زمانی که آب آشامیدنی به قیمتی گزاف در مغازه‌ها به فروش می‌رسد و زمانیکه خبرگزاری‌ها در باره بمب‌گذاری‌های دیگر با چندین کشته و زخمی گزارش می‌دهند در این هنگام رنج و فشار بر زنان عراق بیشتر و بیشتر می‌گردد. زیرا که در عراق با وجود اینکه تمامی شهروندان در رنجند اما زنان به لحاظ جنسیتشان از فشاری مضاعف در اجتماع برخوردارند و هر روز بیشتر از روز دیگر به حال خود و به امید خود رها می‌گردند. در عراق بعد از ده‌ها سال تحریم و جنگ و ترور طبق آمار وزارت زنان عراق تنها در محیط بزرگ بغداد بیش از ۳۰۰۰۰۰ بیوه زندگی می‌کنند. در کل عراق تعداد بیوه‌ها طبق همین آمار بیش از ۸۰۰۰۰۰ نفر می‌باشند. مطمئناً تعداد بیوه بسیار بیشتر از آمار رسمی است.

بسیاری از زنان در عراق روزانه دست به هر تلاشی می‌زنند تا بتوانند امنیت بقای خانواده خود را تا حدی امنیت بخشند. اما متأسفانه همین تلاش‌ها هم روز بروز محدودتر می‌گردد. در این مسئله بسیاری از عوامل نقش بازی می‌کنند. نه تنها شبه‌نظامیان اسلامی بلکه همچنین نیروهای نظامی اشغالگر زنان را تا آنجا که ممکن است تحت فشار قرار می‌دهند تا بدینوسیله اطلاعات در باره افراد ذکور خانواده آنها که مظنون به شرکت در جنبش مقاومت می‌باشند، بدست آورند.

سازمان جهانی حقوق بشر در گزارش خود در ماه مارس 2009 گزارش می دهد که خشونت در خانواده بخصوص قتل های ناموسی در عراق افزایش یافته است. غالبا این قتل ها از سوئی با بی تفاوتی و از سوی دیگر به لحاظ ترس پلیس از عکس العمل خانواده های مورد نظربدون مجازات باقی می مانند.

پلیس بصره گزارش از افزایش قتل زنان می دهد و غالبا بستگان قربانی از شناسائی وی امتناع می ورزند یا اینکه جنازه را می سوزانند. بسیاری از زنان از سوی وابستگان به گروه های مسلح اسلامی و یا افراد ذکور خانواده شان بقتل می رسند. غالبا در کنار جنازه زنان یادداشتی یافت می شود که قربانی را متهم به عدم رعایت شئون اسلامی نموده است.

بخصوص این گونه قتل ها در منطقه خود مختار کردستان عراق رخ می دهند. از جون 2007 تا جون 2008 بیش از 102 زن در این منطقه بقتل رسیده اند. البته این آمار رسمی است. در حدود 262 زن در همین فاصله زمانی بشدت مجروح گشته اند زیرا که به آتش کشیده شده اند. از سال 2009 به بعد این آمار کاملا صعود نموده است. فشار و ستم به زنان در عراق همواره در حال افزایش است. بسیاری از زنان در چهار دیواری خانه زندانی می باشند.

مردانی که بر علیه زنان نشان چنین خشونتی وحشتناک را مرتکب می شوند هرگز به محاکمه کشیده نمی شوند. جرم مردی که زنش را به دلائل ناموسی بقتل برساند در بدترین شرایط تنها 6 ماه حبس می باشد. قوانین جدید روز بروز دست مردان عراقی را برای ارتکاب چنین جنایاتی باز تر می نماید. از این روی پلیس و دستگاه قضائی غالبا از هیچ امکانی برخوردار نیستند تا این چنین مردانی را تحت پیگرد قانونی قرار دهند.

سارا زن جوانی از بغداد می گوید: " یکی از مشکلات زنان عراقی خشم مردان از موقعیت اجتماعی شان است. بسیاری از مردان بیکارند و خانه نشین شده اند و عقده خویش را بر سر همسر و فرزاندانشان خالی می کنند. در تمامی جهان یک چنین شرایطی وجود دارد اما مرد عربی عادت دارد در چنین شرایطی همسرش را آزار دهد.

کارین ملودوخ روانشناس از مرکز شرق مدرن برلین که در باره خاطرات زنانی که از جنایت های دیکتاتور بعثی در کردستان عراق جان بدر برده اند تحقیق می کند و به طور همت عالی مرکز زنان در کردستان

عراق را پشتیبانی می نماید در مشاهداتش می گوید: "حتی بهبود اقتصادی و جذب بسیاری از زنان کرد به بازار کار و سیاست در این مسئله هیچ تغییری به وجود نیاورده است". وی می گوید سازمان های زنان کردستان با وجود اینکه موفق شدند که در سال های گذشته چند قانون را بنفع زنان تغییر دهند و بین خانه های زنان و پلیس همکاری خوب به وجود آورند اما این قانون ها غالبا اصلا بکار گرفته نمی شوند".

نادیا ال علی جامعه شناس مدرسه:

(School of Oriental and African Studies (SOAS

و همچنین نویسنده کتاب های بیشماری در باره زنان عراق به همراه خانم نیکلا پرات متخصص حقوق سیاسی از 120 زن در باره تجربیاتشان از سال 2003 به بعد سؤال نموده اند. نتیجه که هم اکنون در کتابی به چاپ رسیده است اصلا امیدوارکننده نیست. طبق این تحقیق تا اوائل سال های 80 زنان عراق به آموزش داده ترین و برابر ترین زنان دنیای عرب تعلق داشته اند. رژیم دیکتاتوری صدام و سپس جنگ ایران /عراق و بخصوص تحریم های 1990 به بعد کمک نمودند تا صدها هزار زن عراقی محل های کار و آموزش خویش را از دست بدهند. حمله نظامی 2003 و خشونت های بعد از آن این پروسه را تشدید نمود. امروز تعداد بسیار قلیلی دختر به مدرسه می روند. بخشی به خاطر فقر و برخی ترس از آدم ربائی و غیره.

برای نادیه ال علی روشن است که زنان در عراق بزرگترین بازنده ها در طی سال های گذشته می باشند. شرایط زنان همواره قبل از حمله به عراق بد بود اما امپراطوری آمریکا مخلوطی از میلیتاریسم و پدرسالاری را به آن اضافه نمود.

در حال حاضر در عراق بشدت در باره تصویب لایحه قانونی اسلامی جدیدی در باره عقد و طلاق و حضانت فرزندان و حق ارث بحث و تبادل نظر می گردد. هنوز در عراق قانون 1959 حکم فرماست و با وجود تغییرات بیشمار زن ستیز در زمان دیکتاتوری صدام حسین به اعتقاد نمایندگان سازمان های زنان هنوز هم از جوانبی جنبه های مترقی دارد. ماده 41 قانون اساسی جدید در نظر دارد در آینده حقوق فردی عراقی ها بر مبنای احکام اسلامی به اجرا در آورد. لیلا ال زوبیدی رئیس دفتر بنیاد هنریش بول در بیروت در این باره می نویسد: " تجربیات تا کنونی کشورهای دیگر اسلامی نشان داده است که یک چنین قوانینی تنها به ضرر زنان بوده است و غالبا موضوع بر سر این است که حقوق مردان محافظه کار مشخص گردد.

ائتلاف نظامی آمریکائی سال 2003 دمکراسی و حقوق بیشتر برای زنان را وعده داد اما برای زنان عراق امروز اوضاع طور دیگریست و آن حداقل حقوق موجود هم از آنها گرفته شده است. با وجود اینکه زنان حق راه یافتن به مجلس را دارا شدند اما حق موجودیت و حقوق اولیه انسانی زنان بشدت مورد هجوم قرار گرفت. نادیه ال علی اعتقاد دارد که با خروج نیروهای اشغال گر هم از عراق بهبودی در وضعیت زنان عراقی به وجود نخواهد آمد. وی می گوید حتی اگر خارجی ها هم بیرون روند صلحی برقرار نخواهد شد. البته این به آن معنی نیست که ما دست روی دست بگذاریم". نادیه در حال حاضر بر روی پروژه ای کار می کند که در نظر دارد از زنان تحصیلکرده در عراق پشتیبانی نماید. با وجود خشونت بیحد نسبت به زنان اما همواره سازمان های زنان بیشماری فعال می باشند که در شبکه ای گسترده با هم متصل بوده و شدیداً به کمک مالی و پشتیبانی ما نیازمندند.